

**Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31**

Trykkdato: 17.05.2018

Versjon 4

revidert den: 17.05.2018

Avsnitt 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

· **1.1 Produktidentifikator**

· **Handelsnavn: Signum Insulating pen II**

· **1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes**

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

· **Bruk av stoffet/ tilberedning** hjelpemiddel til produksjon av tannproteser

· **1.3 Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**

· **Produsent/leverandør:**

Kulzer GmbH

Leipziger Straße 2, 63450 Hanau (Germany)

Tel.: +49 (0)800 4372522

· **Avdeling for nærmere informasjon:** E-Mail: msds@kulzer-dental.com

· **1.4 Nødtelefonnummer Emergency CONTACT (24-Hour-Number):** +49 (0)6132-84463

Avsnitt 2: Fareidentifikasjon

· **2.1 Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen**

· **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

Flam. Liq. 2 H225 Meget brannfarlig væske og damp.

Skin Irrit. 2 H315 Irriterer huden.

Eye Irrit. 2 H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

Repr. 2 H361f Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen.

STOT RE 2 H373 Kan forårsake skader på det sentrale nervesystemet ved lengre eller gjentatt eksponering.

Asp. Tox. 1 H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

Aquatic Chronic 2 H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

· **2.2 Merkingselementer**

· **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**

Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.

· **Farepiktogrammer**

GHS02 GHS07 GHS08 GHS09

· **Varselord Fare**

· **Farebestemmende komponenter ved etikettering:**

n-heksan

cykloheksan

Stoddard solvent/renebensin

· **Faresetninger**

H225 Meget brannfarlig væske og damp.

H315 Irriterer huden.

H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

H361f Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen.

H373 Kan forårsake skader på det sentrale nervesystemet ved lengre eller gjentatt eksponering.

H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

(fortsatt på side 2)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 17.05.2018

Versjon 4

revidert den: 17.05.2018

Handelsnavn: Signum Insulating pen II

(fortsatt fra side 1)

Sikkerhetssetninger

- P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt.
- P261 Unngå innånding av støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.
- P281 Bruk påkrevd personlig verneutstyr.
- P285 Ved utilstrekkelig ventilasjon skal åndedrettsvern benyttes.
- P301+P310 VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege.
- P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.

2.3 Andre farer -

Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.

Avsnitt 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2 Kjemisk karakterisering: Stoffblandinger

Beskrivelse: -

Farlige innholdsstoffer:

CAS: 64742-49-0	Naphtha (petroleum), hydrotreated light Flam. Liq. 2, H225	50-75%
CAS: 110-54-3 EINECS: 203-777-6	n-heksan Flam. Liq. 2, H225; Repr. 2, H361f; STOT RE 2, H373; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Chronic 2, H411; Skin Irrit. 2, H315; STOT SE 3, H336	25-50%
CAS: 110-82-7 EINECS: 203-806-2	cykloheksan Flam. Liq. 2, H225; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410; Skin Irrit. 2, H315; STOT SE 3, H336	5-10%
CAS: 8052-41-3 EINECS: 232-489-3	Stoddard solvent/renebensin Flam. Liq. 3, H226; STOT RE 1, H372; Asp. Tox. 1, H304	0-5%
CAS: 68988-56-7 EINECS: 273-530-5	Trimethylsilikat Acute Tox. 4, H332; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H335	0-5%

Ytterligere informasjon:

Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

- **etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
- **etter hudkontakt:** Vask straks med vann og sepe og skyll godt etterpå.
- **etter øyekontakt:** Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann.
- **etter svelging:**
Skyll munnen og drikk rikelig med vann.
Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

(fortsatt på side 3)

**Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31**

Trykkgdato: 17.05.2018

Versjon 4

revidert den: 17.05.2018

Handelsnavn: Signum Insulating pen II

(fortsatt fra side 2)

Avsnitt 5: Brannslukkingstiltak

- **5.1 Slokkingsmidler**
 - **Egnede slukningsmidler:** CO₂, sand, slukningspulver. Bruk ikke vann.
 - **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** Vann.
- **5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen**

Kan danne eksplosive gass-luft-blandinger.
Ved oppheting og i tilfelle av brann er dannelse av giftige gasser mulig.
- **5.3 Råd til brannmannskaper**
 - **Spesielt verneutstyr:** Ingen spesielle tiltak nødvendig.
 - **Ytterligere informasjoner -**

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

- **6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner**

Ta på beskyttelsesdrakt. Hold ubeskyttede personer borte.
- **6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø**

Ansvarlige myndigheter varsles hvis produktet er kommet ned i vassdrag eller kloakk.
Forhindre at produktet kommer ned i kloakk, grøfter og kjellere.
- **6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing**

Taes opp med væskebindende materialer (universalbinder, kiseljord, papirtørkle ved små mengder)
Bortskaff kontaminert matereriale som avfall i.h.t. punkt 13.
Skyll ikke bort med vann eller med vannholdige rengjøringsmidler.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**

Farlige stoffer frisettes ikke.
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og lagring

- **7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering**

Hold beholderne tett tillukket.
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Unngå aerosoldannelse.

 - **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:**

Bruk av åpen ild forbudt - røyking forbudt.
Gjør tiltak mot elektrostatisk oppladning.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter**
 - **Lagring:**
 - **Krav til lagerrom og beholdere:** Lagres på et kjølig sted.
 - **Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig
 - **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**

Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
- **7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:**

Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.

(fortsatt på side 4)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 17.05.2018

Versjon 4

revidert den: 17.05.2018

Handelsnavn: Signum Insulating pen II

(fortsatt fra side 3)

· 8.1 Kontrollparametere

· **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**

110-54-3 n-heksan

AG Langtidsverdi: 72 mg/m³, 20 ppm
R

110-82-7 cykloheksan

AG Langtidsverdi: 525 mg/m³, 150 ppm

· **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

· 8.2 Eksponeringskontroll

· **Personlig verneutstyr:**

· **Generelle verne- og hygienetiltak:**

Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og fôrstoffer.

Fjern omgående forurensede, gjennomvætede klær.

Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.

Unngå berøring med øyne og hud.

· **Åndedrettsvern:**

Ikke nødvendig ved tilstrekkelig luftning/avzug; bruk av beskyttelsesmaske (filter A) hvis sterkere eksponering ikke kan unngås.

· **Håndvern:**

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

Det anbefales beskyttelseshansker hvis hudkontakt ikke kan forhindres.

Hansker / motstandsdyktig mot løsningsmidler.

Man må alltid teste beskyttelseshanskene før bruken for å finne ut om de er i orden.

anbefales

· **hanskemateriale**

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjenne tegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsberegnes, og denne må testes før bruk.

· **gjennomtrengingstid for hanskemateriale**

Verdi for gjennomtrengelighet: Level ≤ 2

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

· **For kontakt på høyst 15 minutter sammenhengende er hansker av følgende materialer egnet:**

Butylkautsjuk

Nitrilkautsjuk

· **Øyevern:** Tettsittende vernebrille.

· **Kroppvern:** Lett beskyttelsesdrakt.

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

· 9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

· **almennelige opplysninger**

· **Utseende:**

· **Form:**

væske på inert bæremateriale

· **Farge:**

fargeløs

· **Lukt:**

bensinlignende

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 17.05.2018

Versjon 4

revidert den: 17.05.2018

Handelsnavn: Signum Insulating pen II

(fortsatt fra side 4)

· Luktterskel:	Ikke bestemt.
· pH-verdi:	Ikke bestemt.
· Tilstandsendring	
· Smeltepunkt/frysepunkt:	ikke bestemt
· Startkokepunkt og kokeområde:	69 °C
· Flammepunkt:	-26 °C
· Antennelighet (fast stoff, gass):	Ikke brukbar.
· Antennelsestemperatur:	240 °C
· Nedbrytingstemperatur:	Ikke bestemt.
· Selvantennelsestemperatur:	Produktet er ikke selvantennelig.
· Eksplorative egenskaper:	Produktet er ikke eksplosjonsfarlig. Dannelse av eksplosjonsfarlige damp-/luftblandinger er dog mulig.
· Ekspljosjonsgrenser:	
· nedre:	1,2 Vol %
· øvre	7,4 Vol %
· Damptrykk ved 20 °C:	160 hPa
· Tetthet ved 20 °C:	0.7 g/cm ³
· Relativ tetthet:	Ikke bestemt.
· Damptetthet:	Ikke bestemt.
· Fordampingshastighet:	Ikke bestemt.
· Løslighet i / blandbarhet med	
· Vann:	ikke, hhv. lite blandbar
· Fordelingskoeffisient; n-oktanol/vann:	Ikke bestemt.
· Viskositet:	
· dynamisk:	Ikke bestemt.
· kinematisk ved 40 °C:	< 20,5 mm ² /s
· Løsningsmiddelandel:	
· Andel faste stoffer:	9.7 %
· 9.2 Andre opplysninger	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.3 Risiko for farlige reaksjoner** Det kjennes ingen farlige reaksjoner.
- **10.4 Forhold som skal unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Uforenlige materialer** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.6 Farlige nedbrytingsprodukter** -
 - **Ytterligere informasjon:** -

Avsnitt 11: Toksikologiske opplysninger

- **11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger**
 - **Akutt giftighet** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

(fortsatt på side 6)

N

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 17.05.2018

Versjon 4

revidert den: 17.05.2018

Handelsnavn: Signum Insulating pen II

(fortsatt fra side 5)

Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:		
64742-49-0 Naphtha (petroleum), hydrotreated light		
Oral	LD50	>6000 mg/kg (rat)
Dermal	LD50	>3000 mg/kg (rab)
Inhalativ	LC50/4 h	>60 mg/l (rat)
110-54-3 n-heksan		
Oral	LD50	28710 mg/kg (rat)
110-82-7 cykloheksan		
Oral	LD50	12705 mg/kg (rat)
8052-41-3 Stoddard solvent/renebensin		
Oral	LD50	>5000 mg/kg (rat)
Dermal	LD50	>3000 mg/kg (rabbit)

- **Primær irritasjonsvirkning:**
 - **Hudetsing/hudirritasjon**
Irriterer huden.
 - **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon**
Gir alvorlig øyeirritasjon.
- **Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
 - **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
Repr. 2
 - **Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Kreftfremkallende egenskap**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **Reproduksjonstoksisitet**
Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen.
 - **STOT – enkelteksponering** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
 - **STOT – gjentatt eksponering**
Kan forårsake skader på det sentrale nervesystemet ved lengre eller gjentatt eksponering.
 - **Aspirasjonsfare**
Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

Avsnitt 12: Økologiske opplysninger

- **12.1 Giftighet**
 - **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumuleringsevne** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
 - **Økotoksiske virkninger:**
 - **Bemerkning:** giftig for fisk
 - **Ytterligere økologiske informasjon:**
 - **Generelle informasjon:**
Ikke la stoffet komme ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker, heller ikke i små mengder.
Fare for drikkevann allerede ved utstrømning av meget små mengder i marken.
I vassdrag også giftig for fisker og plankton.
giftig for vannorganismer

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 17.05.2018

Versjon 4

revidert den: 17.05.2018

Handelsnavn: Signum Insulating pen II

(fortsatt fra side 6)

- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
 - **PBT:** Ikke brukbar.
 - **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadevirkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 13: Sluttbehandling

- **13.1 Avfallsbehandlingsmetoder**
 - **Anbefaling:** Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.
 - **Europeiske avfallslisten**

18 01 06*	kjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer
-----------	--
 - **Ikke rengjort emballasje**
 - **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

Avsnitt 14: Transportopplysninger

- **14.1 FN-nummer**
 - **ADR, IMDG, IATA** UN1866
- **14.2 FN-forsendelsesnavn**
 - **ADR** 1866 HARPIKSLØSNING, Spesielle bestemmelser 640D, MILJØSKADELG STOFF
 - **IMDG, IATA** RESIN SOLUTION
- **14.3 Transportfareklasse(r)**
 - **ADR**

	
---	---

 - **klasse** 3 (F1) Brannfarlige væsker
 - **Fareseddel** 3
 - **IMDG, IATA**

	
---	--

 - **Class** 3 Brannfarlige væsker
 - **Label** 3
- **14.4 Emballasjegruppe**
 - **ADR, IMDG, IATA** II
- **14.5 Miljøfarer**
 - **Marine pollutant:** Nei
 - **Spesielle merking (ADR):** Symbol (fisk og treet)
- **14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk** Advarsel: Brannfarlige væsker
 - **Kemler-tall:** 33
 - **EMS-nummer:** F-E,S-E

(fortsatt på side 8)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 17.05.2018

Versjon 4

revidert den: 17.05.2018

Handelsnavn: Signum Insulating pen II

(fortsatt fra side 7)

· Stowage Category	B
· 14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-regelverket	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjoner:	-
· ADR	
· Begrenset mengde (LQ)	5L
· Unntatte mengder (EQ)	Kode: E2 Maksimal nettovekt per inneremballasje: 30 ml Maksimal nettovekt per ytteremballasje: 500 ml
· Transportkategori	2
· Tunnel restriksjonskode	D/E
· IMDG	
· Limited quantities (LQ)	5L
· Excepted quantities (EQ)	Code: E2 Maximum net quantity per inner packaging: 30 ml Maximum net quantity per outer packaging: 500 ml
· UN "Model Regulation":	UN 1866 HARPIKSLØSNING, SPESIELLE BESTEMMELSER 640D, 3, II, MILJØSKADELG STOFF

Avsnitt 15: Opplysninger om regelverk

- **15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger

Opplysningene er basert på våre kunnskaper pr. idag, de kan ikke oppfattes som garanti for produkttegenskaper og er heller ikke grunnlag for et kontraktmessig rettsforhold.

· **Relevante satser**

H225 Meget brannfarlig væske og damp.

H226 Brannfarlig væske og damp.

H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.

H315 Irriterer huden.

H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

H332 Farlig ved innånding.

H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.

H361f Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen.

H372 Forårsaker organskader.

H373 Kan forårsake skader på det sentrale nervesystemet ved lengre eller gjentatt eksponering.

H400 Meget giftig for liv i vann.

H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

H411 Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

· **Forkortelser og akronymer:**

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

(fortsatt på side 9)

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 17.05.2018

Versjon 4

revidert den: 17.05.2018

Handelsnavn: Signum Insulating pen II

(fortsatt fra side 8)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)
LC50: Lethal concentration, 50 percent
LD50: Lethal dose, 50 percent
PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative
Flam. Liq. 2: Brannfarlige væsker – Kategori 2
Flam. Liq. 3: Brannfarlige væsker – Kategori 3
Acute Tox. 4: Akutt giftighet – Kategori 4
Skin Irrit. 2: Hudetsing/hudirritasjon – Kategori 2
Eye Irrit. 2: Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon – Kategori 2
Repr. 2: Reproduksjonstoksisitet – Kategori 2
STOT SE 3: Giftvirkning på bestemte organer (enkelteksponering) – Kategori 3
STOT RE 1: Giftvirkning på bestemte organer (gjentatt eksponering) – Kategori 1
STOT RE 2: Giftvirkning på bestemte organer (gjentatt eksponering) – Kategori 2
Asp. Tox. 1: Aspirasjonsfare – Kategori 1
Aquatic Acute 1: Farlig for vannmiljøet - akutt fare for vannmiljøet – Kategori 1
Aquatic Chronic 1: Farlig for vannmiljøet - langsiktig fare for vannmiljøet – Kategori 1
Aquatic Chronic 2: Farlig for vannmiljøet - langsiktig fare for vannmiljøet – Kategori 2
* **Data forandret i forhold til forrige versjon**

N